SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY WADOWICE
za lata 2020-2022

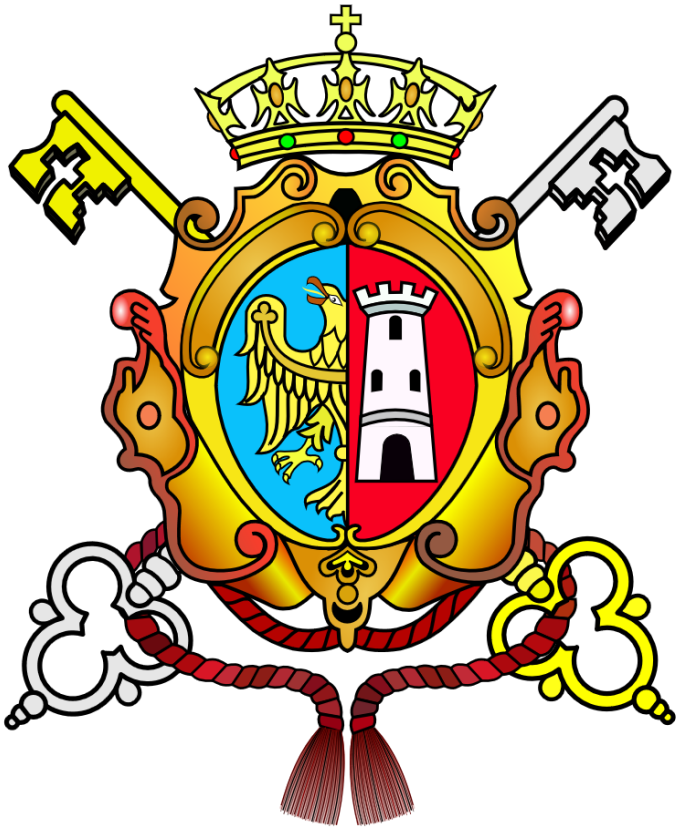

mART Marta Danielska, gez.wroclaw@gmail.com

WADOWICE, LIPIEC 2022

Spis treści

1. Wstęp.....3
2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Wadowice na lata 2020-2023.....3
3. Metodologia.....4
4. Realizacja 4
5. Podsumowanie.....23

1. Wstęp

Gminny program opieki nad zabytkami (GPOnZ) to dokument uzupełniający do innych aktów planowania. Jest dokumentem polityki administracyjnej w zakresie podejmowanych działań dotyczących inicjowania, wspierania i koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Działania te określone są w odniesieniu do całej gminy, jako jednostki podziału administracyjnego, a nie odnoszą się jedynie do władz gminy, których bezpośredni wpływ na działalność instytucji sprawujących w różnej formie opiekę nad zabytkami jest ograniczony tylko do nielicznych. Głównym odbiorcą GPOnZ jest lokalna wspólnota samorządowa. W zamierzeniu beneficjentami GPOnZ mają stać się nie tylko prywatni właściciele czy użytkownicy obiektów zabytkowych, ale również mieszkańcy gminy.

Istotnym celem GPOnZ jest dążenie do osiągnięcia odczuwalnej i akceptowanej społecznie poprawy w zakresie: stanu zachowania i utrzymania obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie gminy, szeroko pojmowanego zasobu dziedzictwa kulturowego oraz zachowania krajobrazu kulturowego. Ważne jest, aby poprawa ta dokonywała się przy partycypacji mieszkańców gminy, w różnych formach ich życiowej aktywności (praca zawodowa, działalność społeczna, działania wynikające z prawa własności lub z użytkowania obiektów zabytkowych) zaangażowanych w opiekę nad zabytkami. Obowiązkiem władz publicznych w tym względzie jest z kolei pobudzanie i usprawnianie mechanizmów regulujących kwestie tej opieki oraz tworzenie i wspieranie inicjatyw mających taką opiekę na celu.

W GPOnZ wskazuje się działania skierowane na poprawę stanu zabytków, ich adaptację i rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów. Wskazane kierunki działania, tzw. priorytety, szczegółowo opisują zakres oraz cel danego zamierzenia. Co dwa lata opracowuje się sprawozdanie, które ma na celu analizę efektywności i określenie zasadności kierunków działań przyjętych w programach w kontekście zmieniających się uwarunkowań prawnych, ekonomicznych i społecznych. Pomoże ocenić realizację działań oraz przyjęte rozwiązania formalno-finansowe i w efekcie sformułować wnioski na potrzeby kolejnego programu oraz innych gminnych dokumentów strategicznych na następne lata.

Niniejsze Sprawozdanie obejmuje realizację zadań dla wyznaczonych kierunków działań, zawartych w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Wadowice na lata 2020-2023 za lata 2020-2022.

2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Wadowice na lata 2020-2023

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840), Burmistrz zobowiązany jest do sporządzania, co dwa lata, sprawozdań z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawiania go Radzie Miejskiej. Wykonanie takiego sprawozdania, powinno być poprzedzone oceną poziomu realizacji programu, która powinna uwzględniać wykonanie zadań, które zostały przyjęte do realizacji w czteroletnim okresie obowiązywania gminnego programu opieki nad zabytkami oraz efektywność ich wykonania.

3. Metodologia

Sprawozdanie sporządzono na podstawie danych i informacji uzyskanych z następujących źródeł:

- komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Wadowicach:
  – Referat Obsługi Ruchu Turystycznego,
  – Wydział Planowania Przestrzennego,
  – Wydział Promocji Gminy Wadowice,
  – Wydział Inwestycyjny.
- jednostki:
  – Wadowickie Centrum Kultury,
  – Państwowa Szkoła Muzyczna,
  – LGD VADOWIANA.

4. Realizacja

Zebrane dane i informacje usystematyzowano i ułożono według działań zapisanych w „Gminnym programie opieki nad zabytkami Gminy Wadowice na lata 2020-2023. Przedstawiono tylko zrealizowane zadania.

PRIORYTET I: REWALORYZACJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO JAKO ELEMENT ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY.

Kierunek działań: Podjęcie działań mających na celu podniesienie atrakcyjności krajobrazu kulturowego gminy na potrzeby edukacyjne, społeczne i turystyczne.

1. Zadanie: Współpraca oraz wspieranie działań w zakresie ustalenia potrzeb rozwoju bazy turystycznej i propagowania walorów gminy.

- **Prowadzenie i aktualizacja portalu turystycznego www.it.wadowice.pl z bazą turystyczną Gminy Wadowice.**
- **Umieszczanie postów promocyjnych na stronie FB „Wadowice tu wszystko się zaczęło”.**
- **Prowadzenie Ewidencji Innych Obiektów Świadczących Usługi Hotelarskie oraz Pól Biwakowych na terenie Gminy Wadowice.**

2. Zadanie: Utrzymanie i opracowanie nowych szlaków turystycznych, wykorzystujących walory dziedzictwa kulturowego.

- **Aktualizacja aplikacji mobilnej „Szlak Karola Wojtyły” do bieżących systemów mobilnych i do WCAG2.1 oraz dostosowanie szaty graficznej aplikacji do aktualnej wizualizacji gminnej.**
- **Modernizacja aplikacji mobilnej „Szlak Karola Wojtyły”, nowe nagrania opowiadające o 14 miejscach na szlaku, w 6 wersjach językowych, stworzono nową funkcjonalność - wirtualną postać młodego Karola Wojtyły, która pełni rolę przewodnika po szlaku. Użytkownik aplikacji może sobie zrobić zdjęcie z Karolem za pomocą specjalnej nakładki multimedialnej.**
- **Rewitalizacja Szlaku Karola Wojtyły w Wadowicach (montaż nowych tablic informacyjnych, rozbudowa szlaku o nowe miejsce historyczne – Synagoga przy ul. Gimnazjalnej).**

- **Wykonanie i montaż 7 tablic z planem miasta wraz z przebiegiem Szlaku Karola Wojtyły, w wersji polsko – angielskiej. Tablice zamontowano w przestrzeni miejskiej.**

Kierunek działań: Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

3. Zadanie: Promowanie istniejących wartości krajobrazowych gminy oraz atrakcyjnych przestrzeni widokowych.

- **Organizacja Rodzinnego Rajdu Rowerowego – cykliczna impreza turystyczna promująca walory przyrodniczo – kulturowe Gminy Wadowice, realizowana w ostatnią niedzielę sierpnia dla całych rodzin.**
- **Uczestnictwo w wydarzeniu „Małopolska Tour" – rowerowe święto, organizacja stoiska z materiałami promocyjnymi z Małopolski, organizacja zabaw i quizów z nagrodami.**

Kierunek działań: Rozszerzenie zasobów prawnych form ochrony zabytków gminy Wadowice.

4. Zadanie: Kontynuowanie działań związanych z aktualizacją i weryfikacją obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Aktualizacja i weryfikacja odbyła się zgodnie z art. 22 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 840) oraz z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem. Część działań została uruchomiona na podstawie pism Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie wnoszących o wyłączenie obiektów z Gminnej Ewidencji Zabytków dot. wyłączenia obiektów z wojewódzkiej ewidencji zabytków. Część działań została uruchomiona z urzędu – aktualizacja danych w karcie, np. adres (os. Dr. Józefa Putka 4 i 4a), wpis do Rejestru Zabytków (szkoła w Choczni), nowa decyzja o wpisie do Rejestru Zabytków (Gorzeń Górny – pałac i domek chiński). O każdym działaniu i zarządzeniu WUOZ został poinformowany pisemnie.

- **Zmiany w Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Wadowice zatwierdzone Zarządzeniem Nr 0050.719.2021.PP z dnia 2 lipca 2021r. dot. wyłączenia z Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Wadowice:**
  1) **karty adresowej zabytku nieruchomego nr 18 – Chocznia, ul. Biała Droga 178A,**
  2) **karty adresowej zabytku nieruchomego nr 230 – Wadowice, ul. Niecała 10.**
- **Zmiany w Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Wadowice zatwierdzone Zarządzeniem Nr 0050.807.2021.PP Burmistrza Wadowic z dnia 26 października 2021r. dot. wyłączenia z Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Wadowice:**
  1) **karty adresowej zabytku nieruchomego nr 229 – Wadowice, ul. Nadbrzeżna 22.**
- **Zmiany w Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Wadowice zatwierdzone Zarządzeniem Nr 0050.808.2021.PP Burmistrza Wadowic z dnia 26 października 2021r. dot. sporządzenia i włączenia nowej karty adresowej zabytków nieruchomych (dokonania aktualizacji danych). W karcie adresowej zabytku nieruchomego nr 11 dot. budynku mieszkalnego położonego w Choczni, os. dr. Józefa Putka 4, w rubryce Adres dopisuje się numer porządkowy 4A, tym samym w wykazie kart adresowych zabytków nieruchomych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Wadowice, w kolumnie dot. numeru porządkowego (NR) dodaje się numer porządkowy 4A.**

- **Zmiany w Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Wadowice zatwierdzone Zarządzeniem Nr 0050.875.2022.PP Burmistrza Wadowic z dnia 21 stycznia 2022r. dot. wyłączenia z Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Wadowice:**
  1) **karty adresowej zabytku nieruchomego nr 274 – Wadowice, ul. Wojska Polskiego 1,**
  2) **karty adresowej zabytku nieruchomego nr 276 – Wadowice, ul. Wojska Polskiego 5, 5a.**

- **Zmiany w Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Wadowice zatwierdzone Zarządzeniem Nr 0050.876.2022.PP Burmistrza Wadowic z dnia 21 stycznia 2022r. dot. sporządzenia i włączenia nowej karty adresowej zabytków nieruchomych (dokonania aktualizacji danych). W karcie adresowej zabytku nieruchomego nr 1 dot. budynku zlokalizowanego w Gorzeniu Górnym (dwór, ob. Muzeum Emila Zegadłowicza i park), w rubryce:**
  1) **„Formy ochrony" tj. dopisuje się decyzję Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie znak RD.5130.33.2019.DW z dnia 10.03.2020r. o wpisie zabytku do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego pod nr A-832/M.**
  2) **„Nazwa" tj. zmienia się nazwy budynku zgodnie z przedmiotową decyzją.**

- **Zmiany w Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Wadowice zatwierdzone Zarządzeniem Nr 0050.880.2022.PP Burmistrza Wadowic z dnia 24 stycznia 2022r. dot. sporządzenia i włączenia nowej karty adresowej zabytków nieruchomych (dokonania aktualizacji danych). W wykazie kart adresowych zabytków nieruchomych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Wadowice, w kolumnie dot. „funkcja obiektu" zmienia się nazwę budynku zgodnie z decyzją Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie znak RD.5130.33.2019.DW z dnia 10.03.2020r. o wpisie zabytku do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego nr A-832/M, na „budynek pałacu, park".**

- **Zmiany w Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Wadowice zatwierdzone Zarządzeniem Nr 0050.897.2022.PP Burmistrza Wadowic z dnia 17 lutego 2022r. dot. sporządzenia i włączenia nowej karty adresowej zabytków nieruchomych (dokonania aktualizacji danych). W karcie adresowej zabytku nieruchomego nr 2 w Gorzeniu Górnym dot. budynku zlokalizowanego w Gorzeniu Górnym (dom „modrzewiowy" na terenie zespołu dworskiego), w rubryce:**
  1) **„Formy ochrony" dopisuje się decyzję Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie znak RD.5130.33.2019.DW z dnia 10.03.2020r. o wpisie zabytku do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego pod nr A-832/M.**
  2) **„Nazwa" dokonuje się zmiany nazwy budynku zgodnie z przedmiotową decyzją, tym samym w wykazie kart adresowych zabytków nieruchomych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Wadowice, w kolumnie dot. „funkcja obiektu" zmienia się nazwę budynku zgodnie z przedmiotową decyzją Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie na „OFICYNA DWORSKA TZW. DOMEK CHIŃSKI".**

5. Zadanie: W momencie przyjmowania nowych planów, strategii, zwiększenie uwagi na prawidłowość treści dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami.

- **Zapisy dotyczące ochrony i opieki nad zabytkami wprowadzone zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Projekty nowych planów miejscowych uzgadniane były z Małopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Krakowie.**

Kierunek działań: Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

6. Zadanie: Długofalowa rewaloryzacja zabytkowego układu urbanistycznego miasta Wadowic, poprzez systematyczną renowację kamienic.

- **Poniżej przedstawione zdjęcia obiektów, które zostały wyremontowane w okresie obowiązywania niniejszego sprawozdania. Wykonano remont 11 obiektów, głównie były to remonty elewacji.**

DOM ZGROMADZENIA SIÓSTR NAJŚWIĘTSZEJ RODZINY Z NAZARETU W WADOWICACH – remont elewacji

Przed remontem – fot. Jakub Danielski

Po remoncie – listopad 2021 r. – fot.UM Wadowice

UL. LWOWSKA NR 43, WADOWICE – wyremontowana ściana boczna i tył budynku

Przed remontem – fot. Jakub Danielski

Po remoncie – listopad 2021 r. – fot.UM Wadowice

PLAC KOŚCIUSZKI 4, WADOWICE - wyremontowana elewacja przed lokalem

Przed remontem – fot. Jakub Danielski

Po remoncie – listopad 2021 r. – fot.UM Wadowice

UL. MICKIEWICZA 15, WADOWICE – zabezpieczenie elewacji

Przed remontem – fot. Jakub Danielski

Po zabezpieczeniu – listopad 2021r. – fot.UM Wadowice

UL. KRAKOWSKA 14, WADOWICE – remont elewacji, wymiana okien, zmiana układu okien

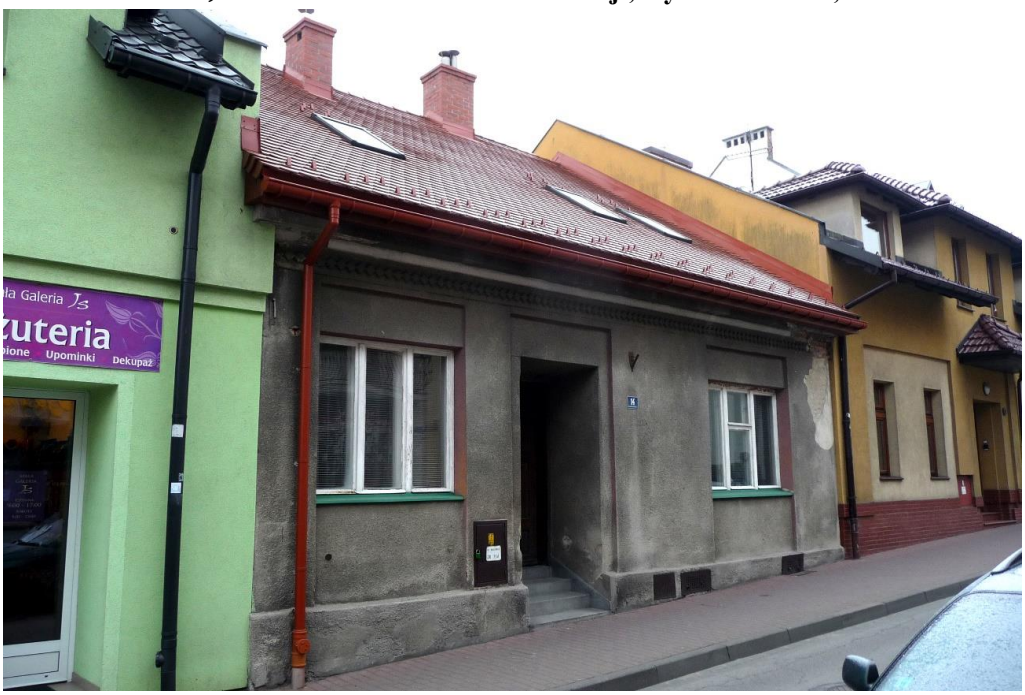

Przed remontem – fot. Jakub Danielski

Po remoncie – listopad 2021r. – fot.UM Wadowice

UL. IWAŃSKIEGO 12, WADOWICE – remont elewacji

Przed remontem – fot. Jakub Danielski

Po remoncie – marzec 2022r. – fot.UM Wadowice

UL. IWAŃSKIEGO 15, WADOWICE – remont elewacji, wymiana okien

Przed remontem – fot. Jakub Danielski

Po remoncie – marzec 2022r. – fot.UM Wadowice

UL. PLAC JANA PAWŁA II 20, WADOWICE – remont elewacji wraz z nadbudową, remont dachu, wymiana okien

Przed remontem – fot. Jakub Danielski

Po remoncie – marzec 2022r. – fot.UM Wadowice

UL. BATOREGO 6, WADOWICE – remont elewacji

Przed remontem – fot. Jakub Danielski

Po remoncie – marzec 2022r. – fot.UM Wadowice

Po remoncie – marzec 2022r. – fot.UM Wadowice

UL. BATOREGO 13, WADOWICE – remont elewacji

Przed remontem – fot. Jakub Danielski

Po remoncie – marzec 2022r. – fot.UM Wadowice

UL. PUŁASKIEGO 12, WADOWICE – remont dachu, drzwi wejściowych i okien

Przed remontem – fot. Jakub Danielski

Po remoncie – marzec 2022r. – fot.UM Wadowice

7. Zadanie: Rewaloryzacja kapliczek położonych na terenie gminy Wadowice.

W latach 2020-2022 wykonano następujące prace naprawcze i renowacyjne zabytkowych kapliczek:

- **„Rewitalizacja kapliczki słupowej z figurą Chrystusa Ukrzyżowanego zlokalizowanej na osiedlu Kopernika, przy Alei Matki Bożej Fatimskiej", kwota: 22 790,56 zł brutto. Finansowana w całości ze środków gminnych.**

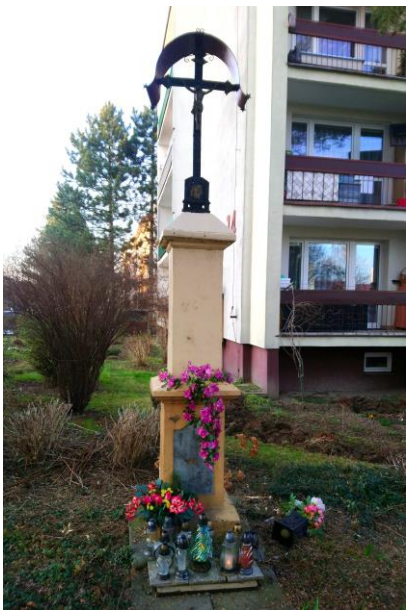

Przed rewitalizacją – fot.UM Wadowice

Po rewitalizacji – fot.UM Wadowice

- **Rewitalizacja krzyża przydrożnego drewnianego z figurą Chrystusa Ukrzyżowanego zlokalizowanego na terenie Gminy Wadowice w Kleczy Dolnej", kwota: 22 500,00 zł brutto. Zadanie było częściowo realizowane ze środków Województwa Małopolskiego oraz Gminy Wadowice w ramach konkursu „Kapliczki Małopolski 2020".**

Przed rewitalizacją – fot.UM Wadowice

Po rewitalizacji – fot.UM Wadowice

- **W 2021 r. zrealizowane dwie kapliczki, kwota: 65 411,71 zł brutto. Zadania częściowo dofinansowane zostały z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie:**
  - **Kaczyna (przydrożny krzyż z figurą Chrystusa Ukrzyżowanego)**

Przed rewitalizacją – fot.UM Wadowice

Po rewitalizacji – fot.UM Wadowice

– **Zawadka (kapliczka z rzeźbą św. Nepomucena)**

Przed i po rewitalizacji – fot.UM Wadowice

PRIORYTET II: BADANIE I DOKUMENTACJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ PROMOCJA I EDUKACJA SŁUŻĄCA BUDOWANIU TOŻSAMOŚCI.

Kierunek działań: Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym.

8. Zadanie: Wydawanie i wspieranie publikacji, folderów promocyjnych, przewodników poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy.

- **Opracowanie i druk kolorowanki z zagadkami i grą dla najmłodszych „Jak Karol z Wadowic został święty", wersja polska i angielska, łączny nakład 10 tys. szt.**
- **Opracowanie i druk broszury okolicznościowej „Karol Wojtyła św. Jan Paweł II. Urodziłem się w Wadowicach 1920-2020", w wersji polskiej, angielskiej i włoskiej, łączny nakład 10 tys. szt.**
- **Opracowanie i druk planu kościoła św. Piotra Apostoła, wersja polsko-angielska, nakład 700 szt.**
- **Opracowanie i druk planu rynku z zaznaczonymi płytami z podróżami apostolskimi św. Jana Pawła II, wersja polsko-angielska, nakład 500 szt.**
- **Opracowanie i druk questu „Poznaj Wadowice Karola Wojtyły", wersja polska, nakład 500 szt.**
- **Druk folderu „Szlak Karola Wojtyły", wersja polska, nakład 6 tys.**
- **Druk planu Bazyliki Ofiarowania NMP, wersja polska, nakład 1 tys. szt.**
- **Druk broszury „Wadowice tu wszystko się zaczęło", wersja polska, nakład 4 tys. szt.**
- **Druk folderu „Galicyjskie Wadowice", wersja polska, nakład 1 tys.**
- **Druk broszury „Galicyjskie Wadowice", wersja polska, nakład 1 tys.**

- **Druk mapy z piktogramami atrakcji turystycznych Ziemi Wadowickiej, wersja polska, nakład 500 szt.**
- **Druk pocztówek z Wadowic, nakład 15 tys. szt.**
- **Druk zakładek do książek, nakład 15 tys. szt.**

9. Zadanie: Promowanie imprez folklorystycznych, warsztatów, przeglądów, festiwali, lokalnych obrzędów, jako produktów turystycznych stanowiących o tożsamości gminy.

ROK 2020

- **Muzyczne Wadowice – cykl trzech koncertów letnich o dużym zróżnicowaniu muzycznym, w tym jeden koncert z muzyką rozrywkowo-ludową. Wystąpiły lokalne orkiestry Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP Chocznia i OSP Klecza) oraz Zespół Pieśni i Tańca Andrychów. Wydarzenie przy współpracy z LGD Wadoviana oraz przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego. Wkład finansowy gminy Wadowice w cały projekt Muzyczne Wadowice wyniósł 18.389 zł.**
- **Przegląd Filmów Górskich – promocja turystyki górskiej oraz promocja gminy Wadowice w środowisku miłośników gór. Główny organizator wydarzenia: Wadowickie Centrum Kultury. Wkład finansowy gminy Wadowice: 11.358 zł.**
- **Festiwal Fagotowy i Letnie Tortury Muzyczne – wydarzenia organizowane przez Państwową Szkołę Muzyczną I i II stopnia w Wadowicach, przy wsparciu finansowym Gminy Wadowice. Suma wsparcia 17.500 zł.**
- **Realizacja cyklu filmów promocyjnych „Krem ciasto i w drogę" promujących lokalny produkt – wadowicką kremówkę podczas podróży do Birmyu, Gruzji, Iranu, Malezji, Rumunii, Sri Lanski, Wietnamu i USA. Koszt 6.000 zł.**
- **Tradycyjne jarmarki – Wielkanocny i Bożonarodzeniowy, ze względu na obostrzenia pandemiczne, odbyły się bez imprez towarzyszących.**

ROK 2021

- **Muzyczne Wadowice – cykl koncertów letnich, współorganizowany z LGD Wadoviana, przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego. Jeden z koncertów z muzyką rozrywkową połączony był z Biesiadą Wadowicką z udziałem gminnych kół gospodyń wiejskich. Wystąpiła Orkiestra Dęta OSP z Kleczy oraz Zespół Pieśni i Tańca Andrychów. Wkład finansowy gminy Wadowice w cały projekt Muzyczne Wadowice wyniósł 48.774 zł.**
- **Junior Młyn Jazz Festival Wadowice – wsparcie finansowe festiwalu dla młodych muzyków jazzowych. W 2021 r. była to czwarta edycja wydarzenia, kwota wsparcia wyniosła 10.000 zł.**
- **Festiwal Fagotowy i Letnie Tortury Muzyczne – wydarzenia organizowane przez Państwową Szkołę Muzyczną I i II stopnia w Wadowicach, przy wsparciu finansowym Gminy Wadowice. Suma wsparcia 15.000 zł.**
- **Jarmark Bożonarodzeniowy i Jarmark Wielkanocny – wydarzenia promujące lokalną kulturę, kuchnię i rękodzieło. W ramach Jarmarku Bożonarodzeniowego zorganizowano dodatkowo pokaz tradycyjnych stołów wigilijnych z degustacją potraw, udział wzięło siedem gminnych kół gospodyń wiejskich. Koszt wydarzeń wyniósł w sumie 59.785,77 zł.**

5. Podsumowanie

W zakresie ochrony i opieki nad zabytkami Gmina Wadowice współpracuje z placówkami oświatowymi, kulturalnymi, stowarzyszeniami, organizacjami społecznymi, kołami gospodyń wiejskich i kościołami, promując wartości materialne oraz niematerialne dziedzictwa kulturowego całej gminy. Zadania wspierane były również przez projekty edukacyjne i promocyjno-turystyczne mające na celu wzrost świadomości kulturalnej oraz rozbudzenie zainteresowania zabytkami wśród mieszkańców.

Przedstawione w niniejszym sprawozdaniu zadania pokazują, że Gmina Wadowice aktywnie realizuje zadania z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami oraz promowania dziedzictwa kulturowego regionu. W GPOnZ zostało zaplanowanych 17 zadań, z czego zrealizowano 9 zadań, co daje 52,94% ze wszystkich zaplanowanych zadań. W sprawozdaniu zostały przedstawione tylko zrealizowane zadania. Wyniki te pokazują, że Gmina Wadowice aktywnie realizuje zadania z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami oraz promowania dziedzictwa kulturowego regionu. Można przypuszczać, że na koniec okresu obowiązywania GPOnZ wyniki będą kształtować się na poziomie około 80-90%. Zapewne realizacja i wydatki były by wyższe, jednak wszelkie działania i ruch turystyczny w 2020 r. bardzo zmalał ze względu na pandemię koronawirusa COVID-19.

W województwie małopolskim dotacje i dofinansowania za zabytki można pozyskać między innymi od: Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego z którego gmina pozyskała wsparcie finansowe. Dodatkowo funkcjonują między innymi: Konkurs „Mecenat Małopolski", Konkurs „Ochrona zabytków Małopolski", Konkurs kapliczki Małopolski. W latach 2020-2022 Gmina Wadowice otrzymała środki także z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie. Zostały zrewitalizowane cztery kapliczki za łączną kwotę 110 702,27 zł, z czego finansowanie z środków gminy wyniosło 59 567,27 zł.

W Gminie Wadowice aktywność instytucji kultury jest istotnym elementem realizacji zadań edukacyjnych w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego. Oferta tych placówek jest bardzo atrakcyjna, systematycznie zmieniana i uzupełniana, dzięki czemu licznie przyciągają odbiorców, edukując i promując lokalne dziedzictwo. Systematycznie wydawane się i uaktualniane foldery promocyjne, przewodniki, broszury, pocztówki. Dodatkowo promowane i organizowane są różnego rodzaju imprezy, warsztaty, przeglądy, festiwale. W latach 2020-2022 zorganizowane następujące wydarzenia: Muzyczne Wadowice, Przegląd Filmów Górskich, Festiwal Fagotowy i Letnie Tortury Muzyczne, Realizacja cyklu filmów promocyjnych „Krem ciasto i w drogę", Tradycyjne jarmarki, Junior Młyn Jazz Festival Wadowice.

Podsumowując należy stwierdzić, że priorytety były realizowane wszechstronnie przez różnorodne i komplementarne zadania, które w całości prowadziły do osiągnięcia założonego celu. Zadania te obejmowały zarówno działania bezpośrednio wpływające na poprawę stanu zachowania zabytków, jak i projekty, upowszechniające i promujące lokalne dziedzictwo kulturowe oraz zwiększające świadomość społeczną w zakresie potrzeby jego zachowania. Wysoka aktywność instytucji kultury jest niezwykle istotnym elementem realizacji zadań edukacyjnych w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego. Oferta tych placówek jest bardzo atrakcyjna, systematycznie zmieniana i uzupełniana, dzięki czemu licznie przyciągają odbiorców, edukując i promując lokalne dziedzictwo.